

सोप्या
भाषेत

पतसंस्था: सुरक्षित गुंतवणूक आणि कायदेशीर संरक्षण

पतसंस्था: सुरक्षित गुंतवणूक आणि कायदेशीर संरक्षण” हे पुस्तक महाराष्ट्रातील ठेवीदारांसाठी एक व्यवहार्य मार्गदर्शक आहे. पतसंस्थांमध्ये गुंतवणूक करताना घ्यायची खबरदारी, फसवणूक कशी ओळखावी आणि पैसे अडकल्यास कायदेशीर मार्गाने ते कसे परत मिळवावेत याचे सोपे व स्पष्ट मार्गदर्शन या पुस्तकात दिले आहे. यामध्ये पतसंस्थांची रचना, जोखीम, MPID कायदा, सहकारी संस्था कायदा, तक्रार प्रक्रिया आणि अर्ज नमुने यांचा सक्षिप्त आढावा घेतला आहे.

“जागरूक ठेवीदार म्हणजे सुरक्षित गुंतवणूक.”

★ या पुस्तकात तुम्हाला काय मिळेल?

- ✓ पतसंस्था म्हणजे काय आणि ती कशी कार्य करते याचे स्पष्ट मार्गदर्शन
- ✓ योग्य आणि विश्वासाहर्ह पतसंस्था कशी ओळखावी
- ✓ गुंतवणूक करण्यापूर्वी घ्यायची आवश्यक खबरदारी
- ✓ जास्त व्याजाच्या प्रलोभनातील लपलेले धोके
- ✓ पतसंस्थांमधील फसवणूक आणि गैरव्यवहार ओळखण्याचे मार्ग
- ✓ MPID कायदा, सहकारी संस्था अधिनियम आणि IPC मधील संबंधित कलमे
- ✓ पैसे अडकल्यास तक्रार कुठे आणि कशी करावी याची संपूर्ण प्रक्रिया
- ✓ पोलीस तक्रार, DDR कार्यालय, सहकार न्यायालय आणि EOW मार्गदर्शन
- ✓ तक्रार अर्ज, RTI अर्ज आणि मागणी पत्राचे तयार नमुने
- ✓ ठेवीदारांचे हक्क आणि कायदेशीर संरक्षणाबाबत संपूर्ण माहिती

लेखक:

अॅड.अजय सुनील माने
(B.A.LLB,LLM)

अॅड.श्रुतिका मोहन गोचडे
(B.A.LLB)

25/-

पतसंस्था: सुरक्षित गुंतवणूक आणि कायदेशीर संरक्षण

“पतसंस्था: सुरक्षित गुंतवणूक आणि कायदेशीर संरक्षण” हे पुस्तक महाराष्ट्रातील ठेवीदारांसाठी एक व्यवहार्य मार्गदर्शक आहे. पतसंस्थांमध्ये गुंतवणूक करताना घ्यायची खबरदारी, फसवणूक कशी ओळखावी आणि पैसे अडकल्यास कायदेशीर मार्गाने ते कसे परत मिळवावेत याचे सोपे व स्पष्ट मार्गदर्शन या पुस्तकात दिले आहे.

यामध्ये पतसंस्थांची रचना, जोखीम, MPID कायदा, सहकारी संस्था कायदा, तक्रार प्रक्रिया आणि अर्ज नमुने यांचा संक्षिप्त आढावा घेतला आहे.

“जागरूक ठेवीदार म्हणजे सुरक्षित गुंतवणूक.”

प्रास्तावना

महाराष्ट्रात पतसंस्था (Credit Co-operative Societies) या लाखो नागरिकांच्या बचत आणि गुंतवणुकीचा एक महत्वाचा आधार बनल्या आहेत. शेतकरी, कामगार, निवृत्तीवेतनधारक, लघुउद्योजक आणि सामान्य नागरिक आपल्या आयुष्यभराच्या कष्टाची कमाई विश्वासाने या संस्थांमध्ये ठेवतात. जास्त व्याजदर आणि सोपी प्रक्रिया यामुळे पतसंस्था अनेकांसाठी आकर्षक ठरतात.

मात्र, गेल्या काही वर्षांत अनेक पतसंस्थांमध्ये झालेल्या आर्थिक गैरव्यवहार, भ्रष्टाचार आणि फसवणुकीमुळे हजारो ठेवीदारांचे कोट्यवधी रुपये अडकले किंवा बुडाले. अनेकांना आपल्या हक्कांची, कायदेशीर उपायांची आणि योग्य प्रक्रियेची माहिती नसल्यामुळे त्यांना मोठ्या आर्थिक व मानसिक त्रासाला सामोरे जावे लागते.

याच पार्श्वभूमीवर “पतसंस्था: सुरक्षित गुंतवणूक आणि कायदेशीर संरक्षण” हे पुस्तक तयार करण्यात आले आहे. या पुस्तकात पतसंस्था म्हणजे काय, योग्य पतसंस्था कशी निवडावी, गुंतवणूक करण्यापूर्वी कोणती खबरदारी घ्यावी, तसेच पतसंस्थांमध्ये होणाऱ्या फसवणुकीचे प्रकार कसे ओळखावेत याचे स्पष्ट मार्गदर्शन दिले आहे.

याशिवाय, ठेवीदारांना त्यांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यासाठी उपलब्ध असलेले MPID कायदा, सहकारी संस्था अधिनियम, पोलीस तक्रार, सहकार न्यायालय, आर्थिक गुन्हे शाखा आणि इतर कायदेशीर मार्ग यांची सोपी व व्यवहार्य माहिती या पुस्तकात दिली आहे. तक्रार अर्जांचे नमुने, पुरावे गोळा करण्याच्या पद्धती आणि योग्य कारवाईचे टप्पे देखील यात समाविष्ट आहेत.

या पुस्तकाचा मुख्य उद्देश म्हणजे ठेवीदारांना जागरूक, सक्षम आणि कायदेशीरदृष्ट्या सशक्त बनवणे हा आहे. कारण जागरूक ठेवीदारच आर्थिक फसवणुकीपासून स्वतःचे आणि समाजाचे संरक्षण करू शकतात.

लक्षात ठेवा जागरूकता हीच सुरक्षित गुंतवणुकीची खरी ताकद आहे.

पुस्तकाचा उद्देश (Objective of the Book)

“पतसंस्था: सुरक्षित गुंतवणूक आणि कायदेशीर संरक्षण” या पुस्तकाचा मुख्य उद्देश म्हणजे पतसंस्थांमध्ये गुंतवणूक करणाऱ्या ठेवीदारांना योग्य माहिती, जागरूकता आणि कायदेशीर मार्गदर्शन देणे हा आहे. अनेक वेळा माहितीअभावी ठेवीदार चुकीच्या पतसंस्थांमध्ये पैसे गुंतवतात आणि फसवणुकीला बळी पडतात. या पुस्तकाद्वारे अशा जोखमींबाबत स्पष्ट माहिती देऊन ठेवीदारांना सुरक्षित निर्णय घेण्यास मदत करणे हा या ग्रंथाचा हेतू आहे.

या पुस्तकात पतसंस्था कशी कार्य करते, योग्य पतसंस्था कशी निवडावी, गुंतवणूक करताना कोणती काळजी घ्यावी, तसेच आर्थिक गैरव्यवहार आणि फसवणूक कशी ओळखावी याबाबत सोप्या भाषेत मार्गदर्शन केले आहे.

तसेच, ठेवीदारांचे पैसे अडकल्यास MPID कायदा, सहकारी संस्था अधिनियम, पोलीस तक्रार, सहकार न्यायालय, आर्थिक गुन्हे शाखा आणि इतर कायदेशीर उपाय याबाबत व्यवहार्य माहिती देऊन ठेवीदारांना त्यांच्या हक्कांसाठी लढण्यास सक्षम बनवणे हा या पुस्तकाचा महत्त्वाचा उद्देश आहे.

हे पुस्तक सामान्य नागरिक, ठेवीदार, शेतकरी, विधी विद्यार्थी, सामाजिक कार्यकर्ते आणि कायद्याचे अभ्यासक यांच्यासाठी एक उपयुक्त आणि विश्वासाई मार्गदर्शक ठरावे, हा या ग्रंथामागील प्रमुख हेतू आहे.

ठेवीदारांसाठी अत्यावश्यक मार्गदर्शक

महाराष्ट्रात हजारो नागरिक आपली आयुष्यभराची बचत पतसंस्थांमध्ये गुंतवतात. जास्त व्याजाच्या आशेने ठेवलेले हे पैसे अनेकदा गैरव्यवहार, भ्रष्टाचार आणि फसवणुकीमुळे अडकतात किंवा बुडतात आणि ठेवीदारांना आपल्या हक्कांबद्दल माहिती नसल्यामुळे ते असहाय्य ठरतात.

“पतसंस्था: सुरक्षित गुंतवणूक आणि कायदेशीर संरक्षण” हे पुस्तक प्रत्येक ठेवीदारासाठी एक जागरूक करणारे आणि मार्गदर्शक पुस्तक आहे. या पुस्तकात तुम्हाला कळेल:

- ✓ योग्य पतसंस्था कशी ओळखावी
- ✓ गुंतवणूक करण्यापूर्वी कोणती काळजी घ्यावी
- ✓ पतसंस्थांमधील फसवणूक कशी ओळखावी
- ✓ पैसे अडकल्यास कायदेशीर मार्गाने ते कसे परत मिळवावेत
- ✓ MPID कायदा, सहकारी संस्था अधिनियम आणि पोलीस तक्रारीची प्रक्रिया
- ✓ तक्रार अर्जाचे नमुने आणि पुरावे गोळा करण्याचे मार्ग

हे पुस्तक सामान्य ठेवीदार, शेतकरी, निवृत्तीवेतनधारक, लघुउद्योजक आणि कायद्याचे विद्यार्थी यांच्यासाठी एक अत्यंत उपयुक्त संदर्भग्रंथ आहे.

 कारण एक सत्य लक्षात ठेवा जागरूक ठेवीदारच आपल्या पैशांचे आणि हक्कांचे खरे रक्षण करू शकतो.

📖 जर तुम्ही किंवा तुमच्या कुटुंबातील कोणी पतसंस्थांमध्ये पैसे गुंतवत असाल, तर हे पुस्तक वाचणे तुमच्यासाठी अत्यंत आवश्यक आहे.

★ या पुस्तकात तुम्हाला काय मिळेल?

- ✓ पतसंस्था म्हणजे काय आणि ती कशी कार्य करते याचे स्पष्ट मार्गदर्शन
- ✓ योग्य आणि विश्वासाह पतसंस्था कशी ओळखावी
- ✓ गुंतवणूक करण्यापूर्वी घ्यायची आवश्यक खबरदारी
- ✓ जास्त व्याजाच्या प्रलोभनातील लपलेले धोके
- ✓ पतसंस्थांमधील फसवणूक आणि गैरव्यवहार ओळखण्याचे मार्ग
- ✓ MPID कायदा, सहकारी संस्था अधिनियम आणि IPC मधील संबंधित कलमे
- ✓ पैसे अडकल्यास तक्रार कुठे आणि कशी करावी याची संपूर्ण प्रक्रिया
- ✓ पोलीस तक्रार, DDR कार्यालय, सहकार न्यायालय आणि EOW मार्गदर्शन
- ✓ तक्रार अर्ज, RTI अर्ज आणि मागणी पत्राचे तयार नमुने
- ✓ ठेवीदारांचे हक्क आणि कायदेशीर संरक्षणाबाबत संपूर्ण माहिती

💡 प्रत्येक ठेवीदारासाठी आवश्यक – सुरक्षित गुंतवणुकीचे आणि कायदेशीर संरक्षणाचे संपूर्ण मार्गदर्शक.

लेखक

श्रुतिका मोहन गोचडे

अजय सुनील माने

संपर्क:

 : ७२६३८८९२९२

 : कायद्याचं आणि फायद्याचं

ईमेल: asconsultancy69@gmail.com